

2020- yilning yanvar-iyul oylarida Samarqand viloyatida xizmatlar sohasining rivojlanishi

Xizmatlar sohasining rivojlanish darajasi jamiyat farovonligini aks ettiruvchi ko'rsatkichlardan biri hisoblanadi. Resurslar sarfini tejovchi samarali innovatsion iqtisodiyotni barpo etish jarayonida xizmatlar sohasi alohida o'rin tutadi, chunki u, tovar ishlab chiqarish bilan taqqoslaganda, materiallar sarfini kamligiga, xarajatlarni tez qoplanishi va yuqori daromadlilikka ega.

Mazkur soha xalqaro korporatsiyalar, banklar, aviakompaniyalar, kompyuter markazlari, telekommunikatsiyalar, sug'urta, yuridik va konsalting firmalari, davlat va nodavlat tashkilotlar, shuningdek, notijorat tashkilotlarni qamrab oladi.

2020- yilning yanvar-iyul oylarida xizmatlar sohasining asosiy ko'rsatkichlari

7 316,6
mlrd. so'm

Ko'rsatilgan bozor xizmatlari hajmi

98,9 %

Ko'rsatilgan bozor xizmatlari
hajmining o'sish sur'atlari

96,9 %

Aholi jon boshiga ko'rsatilgan
bozor xizmatlari hajmining o'sish
sur'atlari

1 878,9
ming so'm

Aholi jon boshiga ko'rsatilgan bozor
xizmatlari hajmi

Xizmatlar sohasi bu – korxonalar, tashkilotlar, shuningdek, jismoniy shaxslar tomonidan ko'rsatiladigan turli xil xizmatlar, ishlab chiqarishni o'z ichiga olgan umumlashtirilgan toifadir. Ushbu sohani ko'pincha rivojlangan zamonaviy infratuzilma tufayli sanoatdan keyingi iqtisodiy tuzilma tarzida ko'riladi.

Ishlab chiqarilgan xizmatlarning asosiy ko'rsatkichlari

Dastlabki ma'lumotlarga ko'ra, 2020- yilning yanvar-iyul oylarida ko'rsatilgan bozor xizmatlari hajmi 7 316,6 mlrd. so'mga yetdi. Taqqoslama ekvivalentda, o'tgan yilning shu davriga nisbatan 98,9 % ni tashkil etdi.

Xizmatlar hajmi

• 7 316,6 mlrd. so'm

O'sish sur'ati

• 98,9%

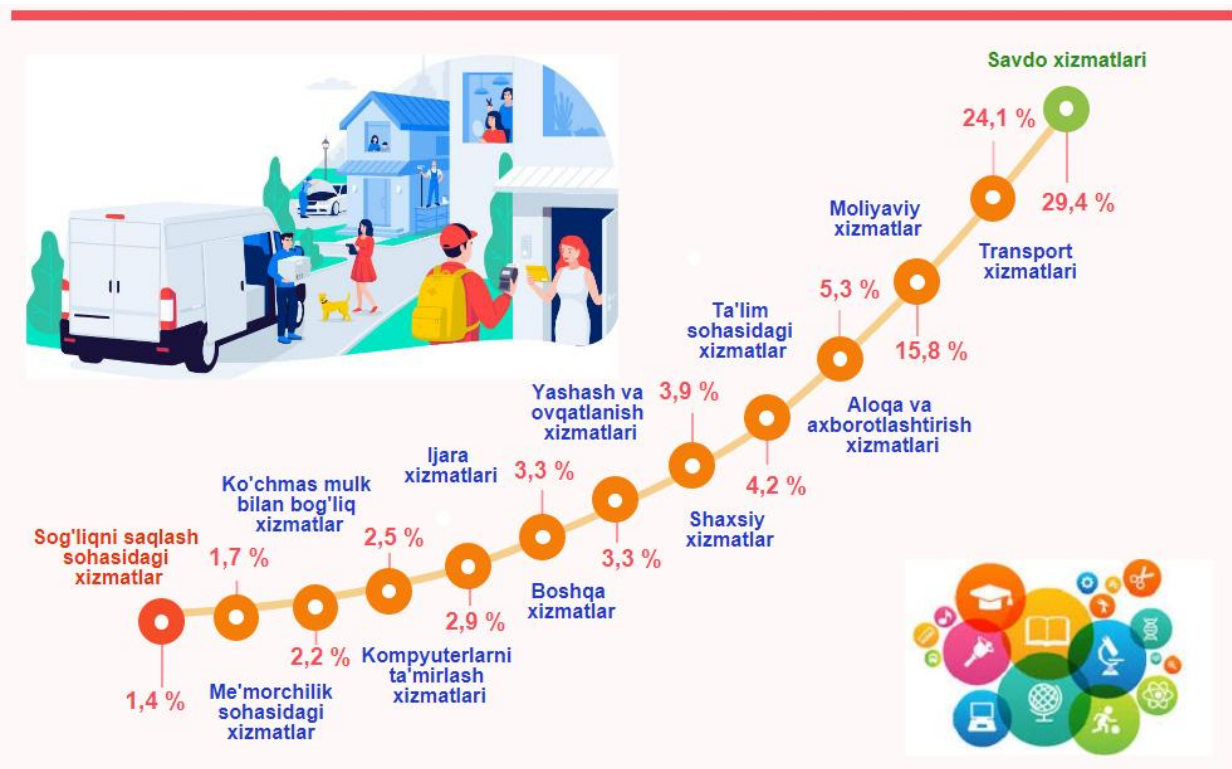
Xizmatlar – iste'molchilar (yuridik va jismoniy shaxslar) holatini o'zgartiradigan yoki tovarlar, xizmatlar va moliyaviy aktivlar bilan ayirboshlashiga ko'maklashadigan ishlab chiqarish faoliyatining natijasi hisoblanadi.

Xizmatlar sohasi ishlab chiqarish unumdorligini va samaradorligini oshirishga yordam beradigan turli xil faoliyat turlarini o'z ichiga oladi.

**Iqtisodiy faoliyat turlari bo'yicha ishlab chiqarilgan
xizmatlarning asosiy ko'rsatkichlari**
(2020- yilning yanvar-iyul oylarida)

	Hajmi, mlrd. so'm	O'tgan yilga nisbatan o'sish sur'ati, % da
Xizmatlar - jami	7 316,6	98,9
<i>shu jumladan:</i>		
Aloqa va axborotlashtirish xizmatlari	388,3	108,6
Moliyaviy xizmatlar	1 152,4	135,1
Transport xizmatlari	1 760,6	93,0
shu jumladan: avtotransport xizmatlari	1 685,1	98,7
Yashash va ovqatlanish xizmatlari	241,8	79,7
Savdo xizmatlari	2 149,9	97,4
Ko'chmas mulk bilan bog'liq xizmatlar	164,3	81,4
Ta'lim sohasidagi xizmatlar	310,2	118,3
Sog'liqni saqlash sohasidagi xizmatlar	101,6	83,6
Ijara xizmatlari	214,7	87,9
Kompyuter va maishiy tovarlarni ta'mirlash bo'yicha xizmatlar	183,8	88,1
Shaxsiy xizmatlar	284,1	86,3
Me'morchilik, muhandislik izlanishlari, texnik sinovlar va tahlil sohasidagi xizmatlar	125,0	78,6
Boshqa xizmatlar	239,9	80,9

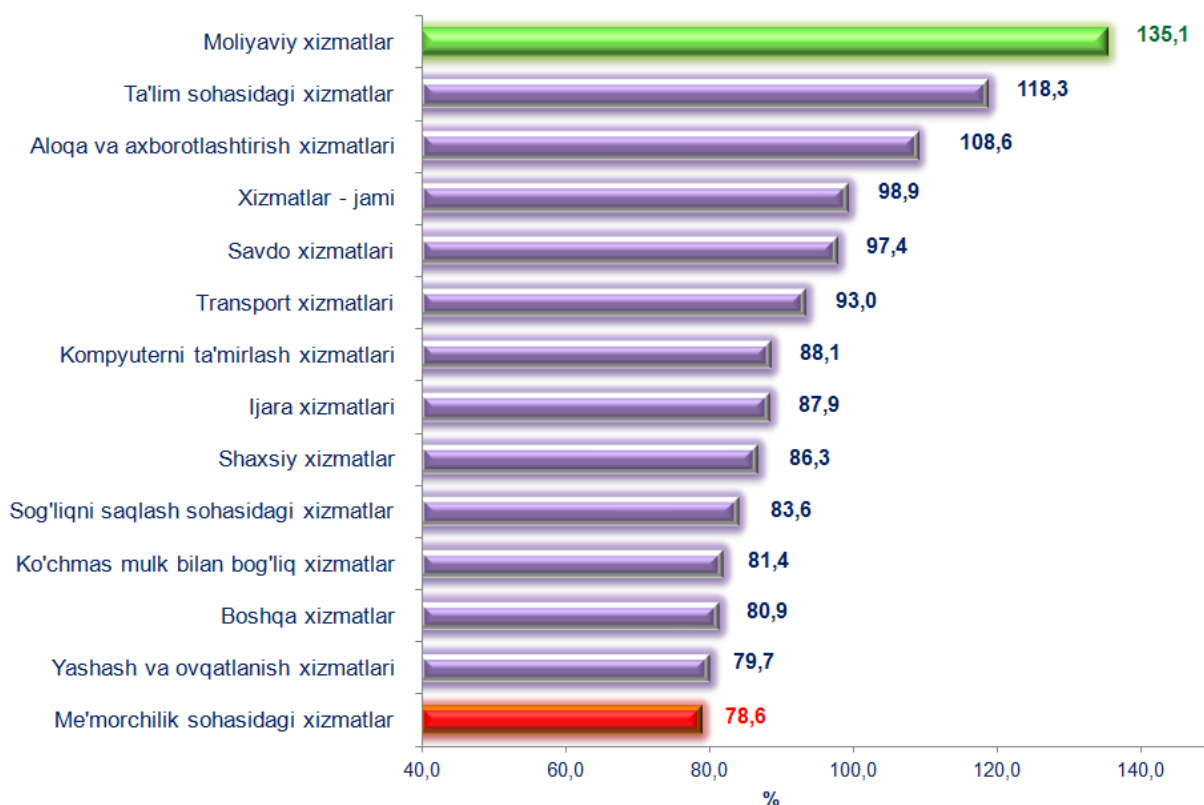
Iqtisodiy faoliyat turlari bo'yicha ko'rsatilgan bozor xizmatlarining tarkibi, % da
(2020- yilning yanvar-iyul oylarida)

Iqtisodiy faoliyat turlari bo'yicha ko'rsatilgan bozor xizmatlari tarkibida eng katta ulushni savdo xizmatlari egallaydi. Shunday qilib, 2020- yilning yanvar-iyul oylarida ularning ulushi 29,4 % ni tashkil etdi. Shu bilan birga, yuqori ko'rsatkichlar transport xizmatlari (24,1 %), moliyaviy xizmatlar (15,8 %), aloqa va axborotlashtirish xizmatlari bo'yicha (5,3 %) qayd etildi.

Sog'liqni saqlash sohasidagi xizmatlar ko'rsatish hajmlarining uncha katta bo'lmagan o'sishi kuzatildi, ularning ulushi atigi 1,4 % ni tashkil etdi. Shuningdek, nisbatan yuqori bo'lmagan ulush me'morchilik, muhandislik izlanishlari, texnik sinovlar va tahlil sohasidagi xizmatlar 1,7 % hissasiga to'g'ri keldi.

**Iqtisodiy faoliyat turlari bo'yicha ko'rsatilgan
bozor xizmatlarining o'sish sur'atlari,
2019- yilning yanvar-iyul oylariga nisbatan % da
(2020- yilning yanvar-iyul oylarida)**

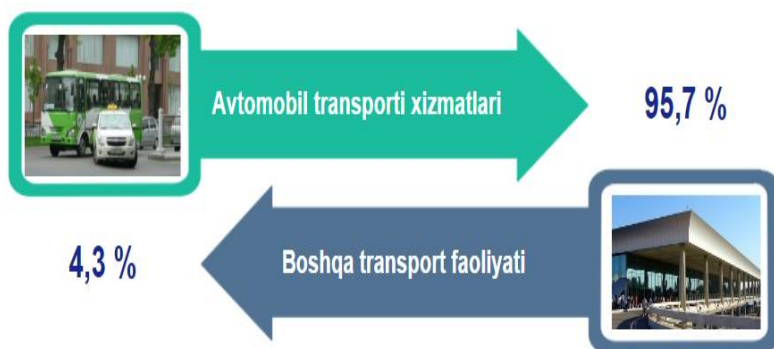
Yuqori o'sish moliyaviy xizmatlarda (35,1 %), ta'lim sohasidagi xizmatlarda (18,3 %) hamda aloqa va axborotlashtirish xizmatlarida (8,6 %) qayd etildi.

Xizmatlar sohasiga taalluqli bo'lgan boshqa barcha faoliyat turlari bo'yicha o'tgan yilning shu davriga nisbatan o'sish sur'atlarining pasayishi kuzatilgan.

Me'morchilik, muhandislik izlanishlari, texnik sinovlar va tahlil sohasidagi xizmatlar hajmining sezilarli darajada (21,4 % ga) pasayishi qayd etildi. Shu bilan birga, yashash va ovqatlanish sohasi xizmatlari (20,3 % ga), ko'chmas mulk bilan bog'liq soha xizmatlari (18,6 % ga), sog'liqni saqlash sohasidagi xizmatlar (16,4 % ga), transport sohasi xizmatlari (7,0 % ga) shuningdek, savdo sohasi xizmatlarida (2,6 % ga) pasayishi kuzatildi.

Transport sohasida ko'rsatilgan bozor xizmatlari hajmining sezilarli darajada pasayishiga qaramay, xizmatlarning umumiy hajmida ularning ulushi ustun bo'lib qolmoqda - 24,1 %.

Transport turlari bo'yicha transport xizmatlarining tarkibi, % da
(2020- yilning yanvar-iyul oylarida)

Transport xizmatlari umumiy hajmida avtomobil transporti xizmatlarining ulushi 95,7 % ni tashkil etdi.

Transport xizmatlarida boshqa transport faoliyati esa – 4,3 % ni tashkil etdi.

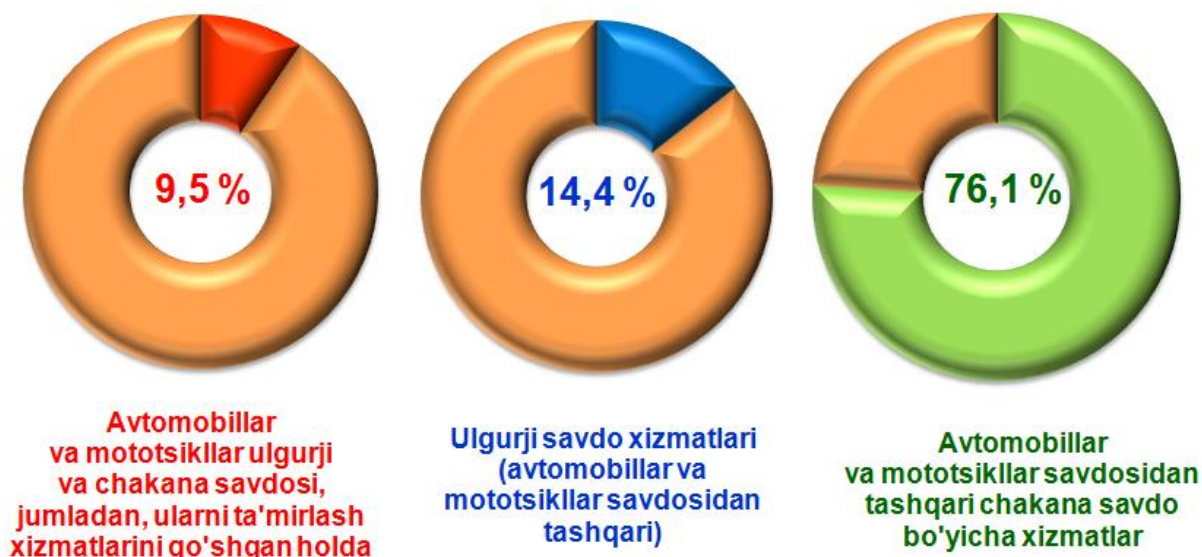
Har bir mamlakatning iqtisodiy hayotida muhim o'rin tutuvchi savdo sohasi ishlab chiqarish va iste'mol o'rtasidagi aloqani ta'minlaydi, shuningdek, tovarlarni ishlab chiqarish hajmi va tarkibiga, ularning turlarini yaxshilanishiga va sifatini oshishiga sezilarli ta'sir ko'rsatadi.

2020- yilning yanvar-iyul oylarida, ko'rsatilgan bozor xizmatlari umumiy hajmida savdo xizmatlarining ulushi 29,4 % ni tashkil etib, bu 2 149,9 mlrd. so'mga teng bo'ldi.

Savdo bu tovarlarning aylanishini, ularning ishlab chiqarish sohasidan iste'mol sohasiga o'tishini ta'minlaydigan iqtisodiyot sohasidir. Ma'lum bir davlat ichida savdo tovarlarini zarur iste'molchiga yetkazib berish vazifasini bajaradi. U ulgurji va chakana savdoga bo'linadi.

Joriy davrda chakana savdo xizmatlari ulushi, umumiy savdo xizmatlari hajmining qariyb to'rttdan uch qismiga, aniqrog'i 76,1 % iga to'g'ri keladi.

Savdo xizmatlari tarkibi, % da
(2020- yilning yanvar-iyul oylarida)

Ulgurji savdo xizmatlarining ulushi (avtomobillar va mototsikllar savdosidan tashqari) 14,4 % ga yetdi. Avtomobillar va mototsikllarning ulgurji va chakana savdosi bo'yicha xizmatlar, jumladan, avtomobillar va mototsikllarni ta'mirlash bo'yicha xizmatlarni qo'shgan holda, savdo xizmatlarining umumiy hajmidagi ulushi 9,5 % ni tashkil etdi.

Moliyaviy xizmatlar

(2020- yilning yanvar-iyul oylarida)

**Moliyaviy xizmatlar hajmi
1 152,4 mlrd. so'mga teng bo'ldi.**

**Ularning umumiy xizmatlar hajmidagi ulushi
15,8 % ni tashkil etdi.**

O'tgan yilning shu davriga nisbatan

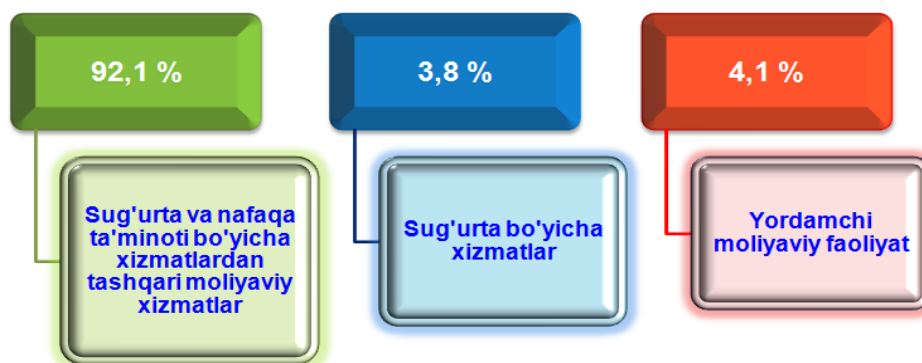
**303,1 mlrd. so'mga hajmning ko'payishi
kuzatildi.**

Ularning o'sishi 35,1 % ni tashkil etdi.

Moliyaviy xizmatlar tarkibi, % da

(2020- yilning yanvar-iyul oylarida)

Moliyaviy xizmatlar umumiy hajmida sug'urta va nafaqa ta'minoti bo'yicha xizmatlardan tashqari moliyaviy xizmatlarning ulushi 92,1 % ni tashkil etadi.

Joriy davrda sug'urta xizmatlarining ulushi 3,8 % oralig'ida qayd etildi.

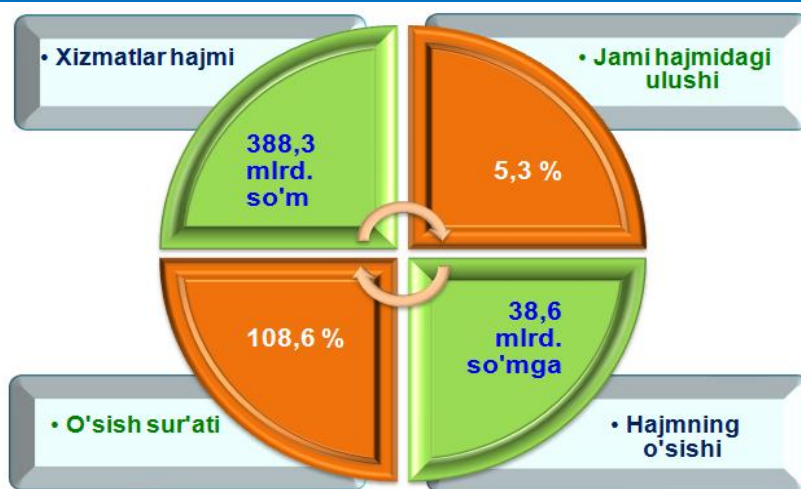
Moliyaviy va sug'urtalash xizmatlariga nisbatan yordamchi xizmatlarning umumiy moliyaviy xizmatlar hajmidagi ulushi 4,1 % ni tashkil etadi.

Moliyaviy xizmatlar hajmi - moliyaviy vositachilik hisobidan olingan foizli daromadlar hajmi (xizmatlar uchun belgilangan to'lovlar miqdorida), shuningdek, moliya muassasasi tomonidan ssuda berish yoki depozitni saqlash bo'yicha xizmatlari uchun to'lanadigan haq hisobiga ko'ra olinadi.

Rivojlangan davlatlar tajribasi shuni ko'rsatadiki, AKT rivojlanishi mamlakatning raqobatbardoshlik darajasiga bevosita ta'sir qiladi, katta hajmdagi ma'lumotlarni to'plash va umumlashtirishga imkon beradi, strategik darajada boshqaruv uchun katta imkoniyatlar ochadi.

Aloqa va axborotlashtirish xizmatlari

(2020- yilning yanvar-iyul oylarida)

2019- yilning yanvar-iyul oylariga nisbatan

2020- yilning yanvar-iyul oylarida aloqa va axborotlashtirish xizmatlarining hajmi 388,3 mlrd. so'm darajasida belgilandi. O'tgan yilning mos davriga nisbatan ushbu turdagi xizmatlarning o'sish sur'ati 108,6 % ga yetdi.

Ko'rsatilgan bozor xizmatlarining umumiy hajmdagi ulushi 5,3 % ni tashkil etdi.

AKTdan faol foydalanish infratuzilmasi yuqori kadrlar salohiyati va yangi ko'rinisdagi texnika va texnologiyalarga asoslangan.

Ma'lumki, fuqarolarni yuqori sifatli va hamyonbop narxlardagi ta'lim bilan ta'minlash, jamiyat taraqqiyotini, uning kelajagini aniq belgilab beradigan vazifadir.

Ta'lim sohasidagi xizmatlar
(2020- yilning yanvar-iyul oylarida)

2020- yilning yanvar-iyul oylarida ta'lim sohasidagi xizmatlar hajmi 310,2 mlrd. so'mga yetib, bozor xizmatlari umumiy hajmidagi ulushi 4,2 % ni tashkil etdi. O'tgan yilning mos davriga nisbatan o'sish sur'ati 118,3 % ni tashkil etdi.

Yashash bo'yicha xizmatlar hajmi, qisqa muddatli turar joy bilan ta'minlash bo'yicha ko'rsatilgan xizmatlar (mehmonxonalar, otellar, motellar va boshqa turar joylar) qiymatini o'z ichiga oladi.

Yashash va ovqatlanish bo'yicha xizmatlar
(2020- yilning yanvar-iyul oylarida)

Yashash va ovqatlanish bo'yicha xizmatlar o'tgan yilning shu davriga nisbatan 79,7 % ni tashkil etdi, ularning hajmi esa 241,8 mlrd. so'mga teng bo'lgan.

Ushbu davrda ularning bozor xizmatlari umumiy hajmidagi ulushi atigi 3,3 % ni tashkil etdi.

Oziq-ovqat va ichimliklar bilan ta'minlash bo'yicha xizmatlar - oziq-ovqat mahsulotlari va ichimliklar yetkazib berish bo'yicha qo'yilgan ustamadan tashqari, ovqat tayyorlashda ishlatilgan va qayta ishlanmagan holda sotilgan mahsulotlar qiymatini o'z ichiga oluvchi aylanma qiymatidir.

Yashash va ovqatlanish bo'yicha xizmatlar tarkibi

(2020- yilning yanvar-iyul oylarida)

2020- yilning yanvar-iyul oylarida yashash bo'yicha xizmatlar ulushi 18,4 % ni tashkil etdi.

Sog'liqni saqlash sohasidagi xizmatlar hajmi bu - sog'liqni saqlash muassasalarining tibbiy va sanitariya xizmatlari, shuningdek, tashkilotlar va tibbiyot korxonalari, stomatologiya, fizioterapevtik, gomeopatik poliklinikalar, kosmetologiya klinikalari, gilyohvand moddalarni iste'mol qiluvchilarni davolash ambulatoriyalari, laboratoriya va sanitariya-epidemiologiya profilidagi muassasalar tomonidan ko'rsatilgan bozor xizmatlarining qiymatidir.

Sog'liqni saqlash sohasidagi xizmatlar

(2020- yilning yanvar-iyul oylarida)

2020- yilning yanvar-iyul oylarida sog'liqni saqlash sohasidagi xizmatlarning hajmi 101,6 mlrd. so'mni tashkil etdi. Xizmatlar umumiy hajmida ularning ulushi 1,4 % ni tashkil qildi.

O'tgan yilning shu davriga nisbatan 83,6 % ni tashkil etdi.

Xizmatlar hajmi	101,6 mlrd. so'm
O'tgan yilga nisbatan o'sish sur'ati	83,6 %
Xizmatlarning jami hajmidagi ulushi	1,4 %

Xizmatlar sohasining rivojlanish darajasi aholining hududiy va ijtimoiy harakatchanligini, yangi xo'jalik hududlarini o'zlashtirish, ishlab chiqarish samaradorligini va moddiy mahsulotlar iste'molini oshirishni ta'minlaydi.

Aholi jon boshiga ko'rsatilgan bozor xizmatlarining asosiy ko'rsatkichlari

2020- yilning yanvar-iyul oylarida aholi jon boshiga ko'rsatilgan bozor xizmatlari hajmi 1 878,9 ming so'mga yetdi.

O'tgan yilning shu davriga nisbatan 96,9 % ni tashkil etdi.

2019- yilning yanvar-iyul oylariga nisbatan

➤ Xizmatlar sohasi ishlab chiqarish unumdorligi va samaradorligini oshirishga yordam beradigan turli faoliyatlarni o'z ichiga oladi.

➤ Xizmatlar sohasida iqtisodiy o'sishning asosiy omillari, aynan, yangi ilmiy bilimlar, aqliy kapital, axborot texnologiyalari, moliya sektori xizmatlari, konsalting va boshqalarni shakllanishi bilan izohlanadi.

Viloyatda xizmatlar sohasining rivojlanishi aholining o'sib borayotgan to'lov qobiliyati va imtiyozlariga, xususan, axborot-kommunikatsiya texnologiyalaridan foydalangan holda, ayniqsa zamonaviy xizmat turlariga bo'lgan iste'molchilar talabini qondira oladigan kichik biznesning rivojlanishiga bog'liqdir.

Boshqacha qilib aytganda, bir tomondan, xizmatlarni ishlab chiqarish hajmiga uy xo'jaliklari daromadlari va imtiyozlar, xizmatlarga tariflar, boshqa tomondan - investitsiyalar, soliq, pul-kredit va davlat siyosati, ilmiy-texnik siyosat, shuningdek, kichik biznesning rivojlanishi kabi omillar ta'sir qiladi.

Xizmatlar sohasi statistikasi bo'limi

Tel.: 66-230-45-34